

BORSSZEM JANKÓ

FŐSZERKESZTŐ: CSICSERI BORS

Budapest, május 2.

XLVIII. évfolyam 1915.

(18.) 2473.

„ SZÁM „

A török Kapuvéd

— Ide ugyan nem löttök be gölt! . . .

Május elseje

Oh, édes május első hajnala,
Nyíló tavasznak gyönyörű bűbája;
Téged köszönt a csalogány dala
S az ifjú népek esókos, drága szája.
A szívből vágy, a szájon dal fakad,
A szembe röpke színek sugaraznak;
Mámor virágos hintaja ragad
Országútján a tündöklő tavasznak.

Oh, édes május első hajnala,
Sarut előtted most nagy félve oldunk.
Teremtő ég, be régen is vala.
Hogy rólad így, könnyű szívvel daloltunk.
Ma is fény kísér, illat és tavasz,
Levél zöldell, virág nyit még az ágon,
De már szívünkben dermedt könny havaz
S keseregünk messze szállott ifjúságon.

Oh, édes május első hajnala,
Be messze ment hűséges, ifjú néped!
Bervasztja őket Kárpátok fala
S a nagy vihar végképp hányat letépett!
Bázak előtt májusja nem mered,
Bajh másra kell a selymes, cifra kendő,
Mert a szem árja gyakran megered,
Kisért a múlt és rettent a jövőndő.

Oh, édes május első hajnala,
Szállj oda, szállj tündöklő, könnyű szárnyon,
Ból ágyuknak köszönt zord kardala
S ifjak nyugosznak örök, hűvös árnyon.
Vigyél nekik fényt, illatot, hevet,
Színes selymet, mit tündérujjak szönek:
Lássák szemedben, mely rájuk nevet,
Egy sugarát a kivívott jövőnek.

Foglyokért!

Harminckettes baka lépked feszesen a körúton, mellén nagy ezüst vitézségi érem. Kérdezi tőle egy úriember:
— Aztán micsoda hősi tettért kapta a medáliát, barátom?

— Foglyokért — feleli önérzetesen a harcos.

— Mondja már el, öcsém, hogy történt?

— Hát az úgy volt, hogy olvasatlanul vagy hét-nyolcszáz orosz foglyot kísértünk hátrafelé. Elül két komám ment, hátul én ballagtam. Mikor egy erdőhöz értünk, odaintek huszonöt muszkának, hogy forduljanak oldalt. Jobbra fordultunk, elvezettem őket vagy négy-öt kilométerre, aztán ott jelentettem egy alezredes úrnak, hogy ehol ni, huszonöt foglyot ejtettem. Így kaptam meg a nagy medáliát. Mert hát ész is köll a háborúhoz.

A mi bűvárjaink

Vannak nekünk is hős merészeink,
A mi ragyogó tengerészeink.
Bűvár Kund büszke legendája éled,
Bűvárjainknak híre szerteszéled,
S a gall, ki Adriánkba betolakszik,
Tengerfenéken üli meg a lakzit.

Mese

— Oroszból —

A besszarábiai román ezredek nem igen lelkesedtek a pánszláv ügyért. Azt mondják, velük esett meg, hogy egy visszavonulás alkalmával fordítva tették fejükre a sapkát, nehogy az ellenség észrevegye a menekülést, sőt azt higgye, hogy támadnak. Egy ilyen besszarábiai csapattal történt meg a következő história. A csapat közömbösen igyekezett visszafelé. Egy románul beszélő tiszt megszólítja őket:

— Hát veletek mi van? Miért mentek visszafelé?

— Uram, a mi tisztjeink közül nincs, aki nyelvünket értené és vezetne minket.

— Vezetni foglak benneteket, utánam! — kiáltja románul a tiszt.

A legények megállanak és lassan, nagyon lassan és még jobban lógatva fejüket követik.

— Hát most meg mért vagytok olyan szomorúak?

— Azért, uram, mert mit mondjunk ezután, ha visszavonulunk?

Akire nem jut

Ütközet előtt az ezredparancsnok buzdító beszédet intéz a legénységhez.

— Négyezer orosz áll velünk szemben, — mondja — mink is négyezren vagyunk. Fiuk, egy emberre csak egy ellenség jut. Gyerekdolog ez a magyar bakának.

Egy mokány fickó előugrik:

— Ezredes úrnak alássan jelentem, én kettőt vállalok magamra.

Móric, a Bé-osztályú népfőlkelő, fülel a szóra, azután ő is odalép az ezredes elé:

— Ezredes úrnak alássan jelentem, ha ez itt kettőt vállal magára, akkor én itt főlsleges vagyok. Tessék hazaengedni!

„Masinger-abtájlung“

Garay rajza

A bankfiúk

Tí nem voltatok soha párbaj-hősök,
Tí békés emberekre nem vadásztok,
Nincs címeretek s rajta fényes ősök,
Szegény zsidó, kispolgár volt apátok.
Mít a haza ád nektek, oly kevés —
Kétszáz korona haví fizetés.

És mentetek az első hívó szóra
És tinta helyett vérbe mártogattok,
A harctéren nincs zárlat, déli óra,
Éj-napon sebet kaptok, sebet adtok.
Meghaltok? Elsirat egy anyaszív,
Jaj, ez a mérleg véresen passzív.

Hosszú, tömött már a fekete lista
S fehér, fakó borotvált arcotok;
Kis bankfiúk, kis multatok beh tiszta,
Beh kár, hogy a gyerekszív nem dobog.
Vagy tán nem is kár. Férges rágalom
Mint ökörnnyál uszkál e tájakon.

Ám jöhetnek a Homály hórihorgas
Sancho Panzái szitkos, durva szájjal:
A tí pengétek ragyogó, de zord vas,
Ledőfi azt, ki hazudni nem áttal.
Nagyszájú hősök, csak nyelveljetelek:
Majd hazajön pár „gyáva“ bankgyerek.

m. j.

Fölmentés

— Szóval ön nem híve a fölmentéseknek? —
kérdte valaki Zboray Miklós néppárti képviselő, ügyvéd
urat, miután élesen kikelt a hadi fölmentések ellen.

— Úgy van, ellene vagyok.

— De a csaló hadseregszállítók fölmentését mint
védő talán mégsem ellenzi...

A drákói törvény

A hadseregszalóknak kaszliját
Kíméletlenül felakaszlják.
Még nincs törvényben, csupán szóban
S már nincs hiány siránkozóban.
Jajgatnak, hogy ez túlkegyetlen,
Érthetetlen, sőt hiheletlen,
Bogy még sehol, sohse volt illen
S Justitia mérlege billen.
Pedig nem kell ám mérget enni,
Bisz erről könnyen lehet tenni;
Nem, nem muszáj rút halált halni,
Egyszerűen — ne tessék csalni!

— Vajjon miért hallgat
Hindenburg?

Tönödések

Seiffensteiner Solomontul

☆ O Poldl Truckenbrot Oj-
pestrül feleségestül edjütt o rend-
ürségre került ed kis bankú-
homisitásért és o rendürség le-
fotografálto őket, de ez ellen
különösen o Poldl felesége szö-
letett Száli Krinolin tiltakozta,
larmantumot sapta és nod ge-
zéreszt. De omikor o Poldl látta,
hod túlmedj o megengedett ho-
táron, osztot monja oz üvé fele-
ségnek: „Udjan már Szálilében,
mit okorsz? Hadd fotografáljanak, lekfeljebb ne sinálj
ed borátságos arct.” — Sándere-bándere o Herr von
Grey tart ed beszéd és monja, hod képet okor festeni oz
orosok kárpáti harcairul, de edjüttal átszól o muszka
cárnok: Mít kojebál? — ezen nem lehet változtotni!
Lekfeljebb ne sináljon borátságos arct.

☆ Oz antant-hotolmak már azon vesznek üssze rojto
mogukat, hod edjenként külön békét lehet-e nekik kütni.
Eszembe jotja mogát nekem o beberini hitküzség. Ott
nadjon elharapúdza oz o szakás, hod Beberinbe bevíttek
kóserhúst Falkusházbul s így osztot o türvénygt odto ki
o pop, hod edjellen ed hitküzségi tog se merjen húst
idegenbül hozni, mert osztot ü mek fag böntetni. Mít
sinál Isten? Hát mogo o beberini pop hozatta húst
Falkusházbul. Letterre oz egész hitküzségbe nodj larmement.
O rebbe, o pop hozatto idegenbül húst, micsede nodj,
rettenetes dalag ez! Borzasztú! Mentek o pophoz és szemre-
hányáskodták neki: „Rebbe, ülejen dalag! Hod lehetett
már eztet tenni?” — „Udjan hodjotok már fel evvel o
botasággal! Mi vadjok én itt? — felelte o pop. Hát hit-
küzségi tog vadjok én? Én vadjok tületek o pop és tik
vogytok o hitküzség!” — Cince-conce o szegény belgák
is mandhatnák: Hát vadjok én ed tagja oz antant-hit-
küzségnek? Ed nadhatalom vadjok én? Hadjotok hát
engemet külön békét kütni!

☆ O Lémal Kurbel büröket szedte és o Fritz
Spitzfingertül, o füldeörtül, is kapta partékát. „Nod-
ságos ór, — mandja o Lémal — maga ed millijomos!
Miért odjo mindig nekem o bürt olejan drágán, hod
veszicsék rojta?” Feleli o Spitzfinger: „Mogo szegény
ember! Ho mogo nyerne o bürön, okkor mogo o jó
Istenhez imádkozna, hod sak dögüljön o Fritznél o bürge,
o borjú, o csikó halomra, hod minél tübbet nyerjen. De
ho mogo veszit is drágán fizeti o bürt, okkor mogo imád-
kazik, hod ne is ledjek olejan szerencsés, hod o bür eladásro
keröljön!” — Ricse-roese néhány sümleges álladajlom
osztot kíván, hod dögüljön meg volomejik hodviselü fel,
hod ozotán ü olesón jothassa o bürhöz.

Hús év mulva

White M. Mór mély fájdalommal jelenti, hogy
felejthetetlen fia az ellenség előtt tanusított hősiek
viselkedése után, a harctéren szerzett véredényelmesze-
sedésben meghalt.

Sorozáson

Bér rajza

- Van valami baja?
- Igenis, kérem. Erős szívdobogásom van.
- Bravó, barátom! Persze a hazáért dobog a szíve. Alkalmas!

Vajjon min töprengtem?...

A *Borsszem Jankó* április 18-iki számában kitűzött pályázatunkra 237 válasz érkezett. A feladott kérdés tudvalevőleg az volt, hogy a *Borsszem Jankó* hetenkint megjelenő gondolkodó alakjai min töprengtek az április 11-iki számban? A cenzura ugyanis törölte az aláírást s mi olvasóinkra bízunk a megfejtést.

Meg kell állapítanunk, hogy a pályázók egyike sem találta el az eredetileg fölött és a cenzura által kihagyott kérdést. Három olyan ötletes megoldás érkezett azonban, amely a kitűzött jutalomra érdemes. Nehogy a cenzura ezt a mulatságot is elrontsa, csak a pályanyertesek neveit közöljük. Ezek: **Szöts Sándor** Szászváros, **Mandovszky Richard** Budapest, **Veres Piroska** (közelebbi címe ismeretlen).

Külön jutalmat: a *Borsszem Jankó* 1915. évi naptárát kapta **Ziffer Sándor** népfölkelő-főhadnagy (Kalinovik).

A *Borsszem Jankó* kiadóhivatala megindította a három pályanyertes címére a jutalmul kitűzött egy-egy évi tiszteletpéldányt.

Tudomány

Galíciai hadiszótár

Még egyre özönlik a *Borsszem Jankó* asztalára a galíciai hadiszótár kincses (vagy tincses?) anyaga. Műhelyünk orientálistái újabban a következő adatokról számolnak be:

Baldóver = vezérkari tiszt
 Códóke taclmóvesz = szivarvég a hősöknek
 Cü büsz gesagt = Valjevo
 Düchenen = kezeket föl!
 E stachn = kézítusa
 Eszrajgem nach szükesz = el-késélt segítség
 Gabe = parancsörtszt
 Gemöre = Moraht őrnagy harc-
 téri magyarázatai
 Hasl soll e Messer haben =
 Take Jonescu
 Jentl Trüsch = az anyacárné
 Kajrim umistachavim = egy jó
 Höfer-jelentés előtt
 Lad medabern = hadititok

Lemach = orosz vezénylő
 tábornok
 Majcze lechem = kenyéruktalvány
 Májgedóchesz = májusi házbér
 Mesümed = Ratko Dimitricff
 Mezümen = haditanács
 Nix cü machen = Dardanellák
 ostroma
 Ozjóser = hősök söre
 Sachrisz = hajnali ütközet
 Séner auszram = Venizelosz
 Slachmónesz = csaló hadsereg-
 szállító védelme néppárti kép-
 viselő kezében
 Slaplsamesz = tisztiszolga
 Slep mach, ach gé gern = meg-
 lékelt hadihajó
 Tücachepez = haditudósító

MÁJUS

A BORSSZEM JANKÓ TÁRCÁJA

Daliás idők

Személyek: Én, öreg népfelkelő; Gábor, a fiam, hadnagy.

Szín: Tábortűz mellett. Idő 1935, este 6 óra.

Én (*elmerengve nézek a tűzbe. Magamban.*) Hat óra van. Fiam, a hadnagy, azonnal itt lesz.

Gábor (*jön balról, esernyővel.*)

— (*felállok, tisztelgek.*)

— Szervusz. Nincs semmi Anstand?

— Hadnagy úrnak jelentem alássan, nem volt semmi. Megint egy félórát késtél, édes fiam.

— (*esernyőjéről rázza a golyókat.*) Túlmunka volt megint. Orosz foglyokat kellett stemplizni. Hja, a hivatal hivatal.

— Esik?

— Egy kis golyózápor. Mindjárt elmúlik.

— Megcsatáztál?

— Meg. Ma megint mind az öt ütközetet a nyakamba sózták. Csupa egyforma ütközetek.

— Fiam, dolgozni kell, ha az ember valamire vinni akarja.

— Tudom, tudom, de ez a hivatal megöli az embert. Bele lehet savanyodni egészen.

— (*halkan.*) Megmondtam neked . . .

— (*indulatosan.*) Jó, tudom, mit akar mondani a p apa. Hogy mért nem léptem a civil pályára. A papának ez a bogara, mint minden 1914-es civilnek. A papa úgy beszél, mint egy nagy idők tanujához illik, mert büszke rá, hogy ugyan kevesen vannak a tizennégyes civilek. Azért mégis csak ráfanyalodott a hivatalra a papa is.

— (*merengve.*) Meg kellett élni.

— Na látja. Nekem se kell a cifra nyomorúság. Igaz, hogy szép dolog, daliás dolog — de komoly embernek nem való az. Komoly ember, aki nem akar abból élni, hogy a nőket vidítsa, aztán kaucióval valami jó partit csináljon, az csak maradjon egyszerű katona, hogy békekességben és nyugodtan fel tudja nevelni a gyermekeit. Szép élet a civil élet — de élni, az más. Aztán nem lehet tudni — hátha, hátha . . .

— Mit hátha?

— Mit hátha? Hátha, isten ne adja, de egyszerre csak kitör a béke. Akkor aztán jól néznék ki.

— (*gúnyosan.*) Ne félj, nem tör ki. Azok az idők elmúltak. És különben, ha kitör a béke, mindnyájatoknak be kell rukkolni civilnek.

— (*indulatosan.*) A papa gúnyolódik, mert azt hiszi, gyáva vagyok. Hát biz én kimondom kereken, semmi kedvem nincs éhenhalni egy esetleges békében, ami évekig eltarthat. A papa mindig a daliás civil étellel jön! Az csak olyan szép mese — mesének szép, ha az ember hallgatja. A papa ezt nem érti.

— (*dörgő hangon.*) Igen — mert elpuhultatok és jobb szeretitek a kényelmet, ti fiatalok. Ez az egész. Jobb szerettek ott heverni egész nap a lövészárokbán, a puska mellett és lövöldözgetni meg csatorázni. Mert nem tudjátok, mi volt ez, azelőtt . . .

— (*ellágyulva, halkan.*) Meséljen a papa.

— (*merengve nézek a tűzbe.*) Miről meséljek?

— (*halkan.*) A békéről.

— (*fájdalmasan.*) Mit mondjak? Azt hiszitek, hengegek, vagy nem mondok igazat. Régen volt az — talán igaz se volt.

— (*áhitattal.*) Hát igazán — kalapban jártak, mint azon a régi fényképen van?

— (*multba néző szemmel.*) Puha, széles karimájú kalapban . . . És az ember behúzta a szemébe.

— És nyakkendőben?

— Mindennap más színű nyakkendőben . . . És olyant vett fel az ember, a milyent akart.

— A kávéházi beszéljen, papa.

— Hja, úgyse tudjátok ti azt megérteni. Szívembe szalad a vér, ha eszembe jut. Ott ült az ember az asztalnál és nyugodtan, kortyonként kiitta a fekete kávéját. És a másik asztalnál ült egy idegen ember és az is fekete kávéját ivott, nyugodtan, kortyonként.

— (*áhitattal.*) És nem löttek agyon?

— Nem . . . Az ember nézte és nem lötte agyon. Így, ahogy téged nézlek. Egymásra néztünk.

— (*borzongva.*) A jelszót se kérdeztétek egymástól?

SEJÉN

— Semmit. Csak ittunk.

— *(áhitattal borzongva.)* Más idők voltak azok . . . más emberek . . . más, erős idegek . . . Kötélből volt az idegetek . . . Én, bevallom, nem bírnám ki . . . Órákig ülni szemben egy idegen emberrel, akiről nem tudom, ellenség-e . . . és nem lelőni . . . brrr! *(összerázkódik.)*

— Így volt pedig . . . akkor . . .

— *(merengve.)* Egy verset irtam tegnap a kávéházról „Daliás idők“ címen. Így kezdődik: „Már kávéházába Bendeguz megtére . . .“ Szép lesz, ugye?

— Szép. Szép.

— Azt mesélje papa . . . az Andrássy-úttal . . .

— *(merengve.)* Az úgy volt, hogy civilben puha kalapban sétáltam az Andrássy-úton . . . Egyszerre csak egy nő jött velem szembe . . . *(Elesukló hangon.)* Ez a nő a te anyád volt, Gábor.

— *(mohón.)* És . . . és . . .?

— És én megfordultam utána . . .

— *(borzongva.)* Csak úgy . . . magától megfordult?

— Csak úgy . . . magamtól . . .

— *(remegve.)* Anélkül, hogy avizálták volna a „hátra arc“-ot?

— Anélkül. Egészen magamtól.

— És nem félt, apa?

— Mi nem olyan fából voltunk faragva, mint ti.

— *(lázasan.)* Mutassa, hogy fordult meg . . .

— *(felállok.)* Avizálj. Most már csak így megy.

— Népfelkelő — hátra arc!

— *(megfordulok.)*

(Csönd. A tűz vörösen világít meg bennünket.)

— *(maga elé.)* Más idők . . . nagy idők . . .

(Riadót fujnak.)

— *(felriad.)* Elég a merengésből! Gyerünk dolgozni. Népfelkelő — auf!

— Hadnagy úrnak jelentem alálassan, kész vagyok!

— Népfelkelő — mars!

(Mindketten el.)

Karinthy Frigyes

Főt. Reb Menachem Cziczeszbeiszer

szörnyű háborús átkozódásai

— O Fényes László oreság foglalkozza tevelcd hosszú hasábokon keresztől Oz Estbe!

— Ledjél te ed fejszámolú és ne todjál elszámolni a jutékany számolú-cédolákkal!

— Néppártiképviselek védelmezzék tégedet, mikor oz ellenség mektámod!

— Ledjél te nélkülözhetetlen és pótolhatatlan Illován és mégsementsék fül tégedet!

— O Szász Zoltán oreság írja ed pszichológiai cikkt o tied hojodonlángyad koraszölése olkolmábul!

— Csolnokázzál te o Dordonellákon!

— Ledjél te ed hadi orvosi problém!

— Szimuláljál te o boldogságt!

— Ne szimuláljál te o betegségt!

A toborzó plakát

„Angliának szüksége van férfiakra!“ — olvassa John Bull a toborzó plakáton és fölkiált:

— Ha szüksége van férfiakra, akkor miért menjek a lövészárokba felfordulni?

Oszthatatlanság

A cár Lembergben volt vizitbe,
Sürgős neki a medve bőre
S kijelenté, hogy Oroszország
Szent s oszthatatlan — egyelőre.

Oh, oszthatatlan Oroszország,
Miképp legyen e szép hit osztva?
A cár is jobb szerette volna
Ezeket elmondani — Lodzba'. Hindenburg?

— Vajjon miért hallgat

Negyvenkettes szájak

Vázsonyinak, Polónyinak
 Nyelvén erősek az inak,
 Mindakettő szóval fizet,
 Ugyan leszedik egymásról
 — Már havan — a keresztvizet.

Vérben állnak a határok,
 Csak a hollók szája károg.
 Más országot fegyverrel véd,
 De Vázsonyi és Polónyi
 Csak mozgatja elvét, nyelvét.

Negyvenkettes kaliberű
 Szájukból árad a derű.
 Összedőlhet a földkerekek:
 De Vázsonyi és Polónyi
 Szava csereg, nyelve pereg.

Meddig tart a mandátum?

— Szóval a békekötés után hat hónappal jár le a mandátumunk. Mikor tekintendő azonban a béke megkötöttnek?

— Hát kérlek alássan, mondjuk, hogy a hadviselő felek megkötik a békét. Ezt a kormányok ratifikálják és a parlamentek elé viszik. Mindenütt hamarosan el is fogadják, de mi, de mi — meg fogjuk obstruálni. És akkor addig tart a mandátumunk, míg nekünk jól esik.

Csodabogarak

Az életbeléptetett temető

Egy felsőmagyarországi városkában új katonai temető létesítést határozták el. Ez a hír az ottani hetilapban a következőképp jelent meg:

„L... n egy új katonai temetőt léptetnek életbe.”

A jó táplálkozás eredménye

— *A székelykereszturi tanítóképzőintézet 1913—14. évi értesítőjéből* —

„Az intézetben fennálló táplálkozási rendszer kitűnőnek bizonyult, vizsgálata hayonta 2-szer történt. A jó táplálkozásnak eredménye különösen az I. éveseknél a gyakori kelések megjelenése által tünt föl.”

Mit vétett Milton?

„A Korzó-moziban... kerül először színre Szegeden Dante óriási méretű hőskölteménye, *Az elveszett paradicsom*.” (A szegedi *Színházi Ujság* április 18. számából.)

A fővárosi harctérről

„Polónyi kúteparancsnok ismételt mérges gázokat fejlesztő bombákat eregetett kellő távolságból, amik ellen —

— sikerrel védekeztek az ostromlott ház lakói.”

Fogas kérdés

Kedves Borsszem Jankó, negyvennyolc éves, katonaviselt családapa vagyok. Annak idején Boszniában szolgáltam és fölvittem a káplári rangig. Most nagykereskedő vagyok. A fiam huszonnégy éves, hadnagy, kitüntetése van, jelenleg kiképző. Ha bevonulásomra kerül a sor és a fiam csapatához osztanak be, kérdem: joga lesz-e a parancsnokomnak kaszárnyaáristomot sózni a nyakamba, teszem föl azért, mert engem mint apát meg akart pumpolni és nem sikerült neki? Kérem az önök elvi döntését. Tisztelettel egy *Vén Népfölkelő*.

Termeljünk zöltséget

*Hogy rossz honfínak ne lássunk,
 Zöldelleni fog lakásunk;
 Nem kimélve a költséget,
 Beszereztük a zöltséget.
 Az erkélyen babok futnak,
 Az ablakba répák jutnak,
 A vázában lencse csiráz,
 Amitől a hideg kiráz.
 Kelkáposzta nyúl a kádban,
 Szárazborsó a subládban;
 Függönyökre nem kell selyem,
 Ott zöldel a petrezselyem,
 Küszöbünkön répa, retek,
 Amiket mind nem szeretek
 S hogy ne érjen semmi vád is,
 Ütöttünk még tarhonyát is.
 Vettünk magot, főttel, nyersel,
 Három kötet modern verset
 S máris — ez külön szerencse —
 Nőmnek arcán nőtt egy lencse.*

A néppártban

— *Olvastad a Magyar Bank gyászlapját?*
 — *Olvastam. Megint elesett tizenkilenc szimuláns bankfiú.*

Kávéházi dal

Kávéházban a kávé
A kávéval játszik,
Ugy emeli az árát,
A füle se látszik.

Kevés annak a színe,
De sok a salakja,
Ad hozzá egy micsodát,
Gyanus az alakja.

Kemény, mint a vasbeton,
Könnyű, mint a pára,
Kétszersült az ő neve,
Hűsz fillér az ára.

Ha beléje harapok,
A fogam kicsorbul;
Ha a kávé t lenyelem,
A könnyem kicsordul.

Ott hagyok egy koronát,
Még csak ez hibádzik:
Kávéházban a kávé
A szívemmel játszik.

A katona-színész

Egy magasrangú katonatiszt,
aki nemrég került haza beteg
a harcterről, a napokban a színházban volt. Az előcsarnokban találkozott egyik régi színész-ismerősével, aki uniformisban volt. Udvariasan megkérdezte:

— Hogyan? Ön nem játszik

a színpadon?

— Nem.

— No, ennek nagyon örülök,
— mondta a tiszt, akinek nyilván nem volt sértő szándéka.

A párbajhősök

Néppárti berekből haragos szél szállong,
Némely úr már megint más tyükszemén állong.
Másoknak ügyében ők szigorú bírók,
Reszkessetek bankfik, vézna ujságírók,
Rőt sóhivatalnok, vén vöröskeresztes:
A nagy teremtésben csak te leszel vesztes.
Néppárt szörös keble végveszélytől retteg:
Minek ül az itthon, akit fölmentettek?

Akadjon meg minden: a mezőn a szántás,
A gyárban a gyártás, konyhában a rántás;
Csukjuk be a boltot, zárjuk le a bankot,
Hisz' bennük az élet már úgyis csak pangott.
A fogalmazónak ne legyen fogalma,
Ujságban magyarról ne csendüljön dal ma,
Író, művész hulljon, egyék meg a tetvek,
Minek ül az itthon, akit fölmentettek?

Vasat a polgári munkáshad kezére!
Haragszik a néppárt sok kicsi vezére,
Egyik fiskálisa agál hadiposztan,
Termetes haragját jómagam is osztom;
De akik békében vadul hadonásznak,
Revolverrel, karddal képeinkre másznak,
Most, hogy muszkát verni mennek az erősök:
Miért ülnek itthon épp a párbajhősök?

Menekülés után

Vértés rajza

— Rebbelében, azok a gaz muszkák feldúlták a családi boldogságomat!
— Szent isten, mi történt?
— Erőszakkal megengedték, hogy a feleségem is velem meneküljön.

Kesergés

— Hallatlan ez a Tisza! Mindig mondtam, hogy nem hagyja élni az ellenzéket.

— Teszem azt...

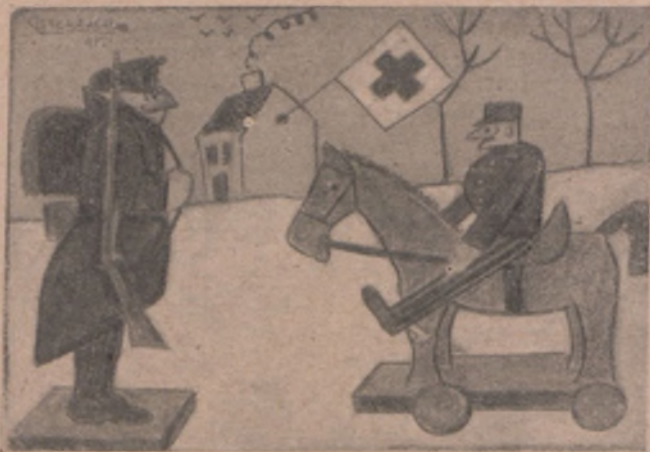
— Teszem azt: a mi kenyérünk, hogy irgalmatlanok legyünk a csaló hadseregszállítókkal szemben. És ő is irgalmatlan. A mi kenyérünk, hogy leleplezzük a visszaéléseket. Ő mindjárt meg is torolja.

— Vagyis?

— Vagyis már igazán munkapárti kell hogy legyen az ember. Az még lehet ellenkező véleményen.

A főváros

A parlamentben fővárosi vita van. A fővárosi bizottságban parlamentesdit játszanak. Még szerencse, hogy legalább a főváros népe veszi komolyan, hogy Budapesten él s tudván, kik a vezetői, beletörődik a halálos élelmezési nyavalyákba. Háború után a csatorna-kérdéssel kapcsolatban jó lesz a vezérférfi-kérdést is rendezni. Ehhez a kanalizáláshoz nyilván maguk a városatyák szívesen szállítanak drága pénzért vasesőveket, a közundor elvezetése végett.

Különbség

— Mi a különbség a német tengeralattjáró meg az angol hadihajó közt?

— Semmi. A német tengeralattjáró a németek tet-szése szerint megy, az angol hadihajó szintén.

Sanyaró Vendel dalaiból

*Direkt liszthelyettes rangban
Születik.*

*Lesz utalvány: finom fehér
Szeletkék;
Beh megjárnám, ha jóllaknom
Veled kék.*

*Bú környezi gyomrom kellős
Közepét:
Papírgombóc, tintaleves
Az ebéd.*

*Bús a magyar, bús a díjnok
Élete:
Utalványtól nagy éhségem
Széled-e?*

*Ilyenképpen nem lehet ezt
Csudálni!
Az utalványt fogom ez tán
Utálni.*

*Azt hallottam a városi
Becsüstitől,
Lesz már kenyér-utalványunk,
De csüstitől.*

*Lesz utalvány, eltart akár
Szüretig.*

Némely ügyvédhez

**Ha védsz család szállítót, kedvesem,
Morált nekünk nem prédikálhatsz;
Jutalmadat vágd zsebre csendesen,
De pódiumra többé föl nem állhatsz.**

A Dunaparton

— Ki az a csinos arcú, féllábú fiatalember?
— Az, szegény, egy bankhivatalnok. Lemberg alatt lőtték el az egyik lábát a lövészárokban.
— Hát az a szép szál, hatalmas férfi?
— Az egy ismert párbajhős. Képviselő. A front mögött kétszázhusz kilométer távolságban katonáskodik. Ebben a panamista világban nem tud protekciót szerezni egy lövészárkba. Botrány!

Szerkesztői üzenetek

Gróf. Igenis, csinos statisztika lesz róla a háború után: hány „bankfiú” esett el, sebesült meg, lett halálosan beteg és kapott kitüntetést a lövészárokban, a rajvonásban és hány klerikális nagyr s hány tömjénszágú csatlósa szolgált a „humanitárius” intézményeknél. Ugyanazok, akik most dühösen és izléstelenül kiabálnak a hazájukért vérző bankfiuk ellen. De mit csinálnak majd a béke párbajhősei, ha a háború igazi hősei hazájönnék? — **Kas.** Más formában, sokféle változatban magunk szerkesztettük ki. Az ön válasza is elmés, de az az úr meggondolta magát: a háború kilencedik hónapjában jelentkezett. — **Lovas boy.** Csak annak van joga feleletre vonni az itthonmaradottakat, aki maga is lövészárokban feküdt. Ismételjük: lövészárokban — és nem másutt. Az egészen mindegy, hogy a front mögött tíz vagy hatszáz kilométerre van-e az ember. A lövészárk lakói viszont a világ legesőndesebb emberei. — **Anti.** Senkisék pótolhatatlan, senkisék nélkülözhetetlen! — lökte ki magából büszkén az axiomát egy pocokos önéretű férfiú. A panamista hadseregszállítók védői valóban nem. — **B. I. (Szekszárd.)** Ejjfélutáni első álmunkból vert föl expressz-levele. Ugyan kár volt a költéséért. J.-H. E. művészi erejű balladája mellett az öné csupán azt a színvonalat jelenti, amely ma műkedvelői körökben oly divattá vált. A másik — bár ügyesebb — szintén mesterkelt. — **Z. M.** A hadügy-miniszter hajlandó önt külön protekció nélkül a lövészárkba küldeni, mint minden tekintetben pótolható és nélkülözhető. — **Bank.** Hogy miért éppen a bankfijakat piszkálják a néppárti aprószenetek? Mert nem merik neven nevezni a gyermekeket. A tartalékos és népfelkelő főhadnagyok, hadnagyok és zászlósok (akiket ők bizonyos felekezeti kategóriába tudnak osztani csupán) majd fülöncsípnek az öblöshangú rágalmozókat. — **Dr. S. B.** Ön sóvárog s tőlünk vár enyhülést. Megkérdeztük Sors munkatársunkat, aki bizalmasan megszúgta, hogy nem reménytelenül epekedik a mi derék perjámosi hívünk. — **M-e J.** Közel járt, de nem spékelt meg ötlettel. — **B. Z.** Megszokott vezércikk-frázisok rimes parafázisa csupán, bár van a sorokban melegség és lendület. — **Szin.** Hangulatos, de sablonos. Ezt az ellentétet minden második harc-téri levelező s még inkább alkalmi lantpengető kihasználta már. Talán valami mást! — **Olv.** Isten ments, hogy meggyanusítsuk. Csakhogy ez a mostani nem kárpótolt a multkorért. — **H. S. (Meran.)** Az esetnek kizárólag helyi zamata van. — **M. A. Ócsény.** Hiába, csak csapodár személy az idézett őnagysága. Lám, Erdélyből nagy vargabetűvel hirtelen túl a Dunán termett. — **S. B.** Bizony megesik, hogy első pillanatra elémnek vélt rébuszok a második, kisebbszemű rostán keresztülhullanak. Ne essék zokon, — nem a mi privátmulatságunk ez, — a B. J. árgustekintetű rébuszfejtőinek kényes izlése és sokrétű raffinementje a legnagyobb szigorú követeli tőlünk a válogatásban. Postán és redakciónál egyébként nem szokás utólag reklamálni. Szíves üdvözet! — **Dr. F. A.** A tejszín és kocsiszín között való különbséget bezegg tudják a szegedi tanyákon, ámde mit nem kíván ön egy filmen hízlalt városi álkulturától! Fölhasználtuk. — **h. j.** Erőitlen patogás. — **F-d. (Susine-Gjurgjenovac.)** Csak merjen — nem jutni az eszébe! Várjuk. — **B. Zs.** A nagy demokrata ujjmutatása nyomán a néppárt nagyhangú estek neki az érettük dolgozó, lármázó, sokszor — fájdalom — rikoltozó sajtónak. Nyilvánosan kicégéreztek, megrugdostak a háború idején százszorosan megfeszített szellemi munkával áldozó itthonmaradottakat és — négy szemközt aztán bocsánatot kértek tőlük. Hogy honnét veszik ezek az urak az ő külön becsületfosztó jogukat és becsület-reparáló szabályaikat — ezt csak a nagy demokratának a kis néppártiakra ojtott kódexe tudná megmagyarázni. — **T. J.** Biztató formát mutat. Meleg tónusok vannak a sorokban. De várjuk az elmésőbbjét. — **D. A. (Lőcse.)** Levél megy. — **H. J. (H.-M.-Vásárhely.)** Szívesen látott vendég. — **D. E.** Eleven húsba vág. — **K. Zs.** Van talentuma a rébusz-csináló mesterséghez. A kezdetnél különbet várunk. — **G. D.** Nincs kifogásunk, ha jó. A másik dologban a kiadóhivatal intézkedett. — **Több levélről a jövő számban.**

Feladás szerkesztő: **Dr. MOLNÁR JENŐ**

Művészeti szerkesztő: **BÉR DEZSÓ**

Képrejtvény

Jutalma a BORSSZEM JANKÓ 1915-re szóló naptárának egy példánya. A BORSSZEM JANKÓ 2472. (17.) számában közölt képrejtvény megfejtése:

Két szív egyesülése

A megfejtést 291-en küldték be. Nyertes *Magyar András* (Öcsény, Tolnamegye) lett, aki mint a rébusz-szelvény beküldője megkapta a Borsszem Jankó 1915. évi naptárát. A Borsszem Jankó naptárának kisorsolásában résztvesznek a nem előfizetők is, ha ezt a szelvényt — az adatok közlésével — beküldik a szerkesztőségnek.

RÉBUSZ-SZELVÉNY

Megfejtés:

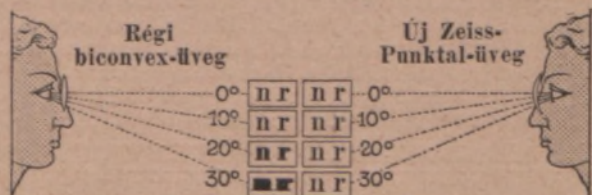
Név és lakás:

Kiadó-tulajdonos: A BORSSZEM JANKÓ lapkiadó-részvénytársaság. Szerkesztőség: IV., Károly-körút 4. Kiadóhivatal: VI., Teréz-körút 38. Előfizetési ár: Egész évre 16 K. — Fél évre 8 K. — Negyed évre 4 K. Egyes szám ára 36 fillér. Megjelenik minden vasárnap. **Telefonszámok:** Felelős szerkesztő 33-24. Művészeti szerkesztő 61-86. Kiadóhivatal 138-05.

ZEISS

PUNKTAL-ÜVEGEK.

Pontszerűen ábrázoló pápaszemek.

Fenti képet látjuk a régi és új üvegen keresztül a látóirány 10, 20 és 30 foknyi elhajlásánál.

Az új rendszerű Zeiss Punktal-üvegek tiszta éles képet

és **nagyobb látteret** adnak, ennek folytán nem korlátozzák

a szem természetes mozgási szabadságát.

Zeiss Punktal-üvegek csak látszerészek útján kaphatók.

IX/a, Ferstelgasse 1.

Kérje ingyen és bérmentve Opto 104 prospektusunkat

Nem lesz választás,

mert meghosszabbították a mandátumot, de az ország e nélkül is tudja, hogy legjobb, legizesebb a

KOTÁNYI PAPRIKA, —

főlösleges tehát a népet megkérdezni.

Főüzlet: Budapest, Teréz-körút 7. Fióküzletek: VII., Kun-utca 12. és Szegeden, Kárász-utca 5. sz. Newyork, 205, 2. Avenue, 13. Str.

- Miért nevet a szanitéc?
- Mert nincs dolga.
- Miért nincs dolga?
- Mert nincs kiütéses tifusz.
- Mióta nincs tifusz?
- Azóta, mióta a Szanitéc-tetűpor az összes tetveket kipusztítja.

Kapható gyógytárban, drogériában. Tabori esomag 1 K. Csak Szanitéc-port fogadjon el.

HÖLGYEK

kimaradáskor, zavaroknál csakis a hatásos

Dr. Schweitzer-féle párisi

különlegességi szert

rendeljük. Artalmatlanságáért kezesség. Ára 12 K, extraerős 16 K. Szétküldés bérmentve és diszkréten utánvétellel. **Anton Gross** kiviteli háza **Budapest, VIII., József-körút 23. szám.**

A kerékpárvilágot 20 év óta uraló eredeti „The Champion“ kerékpárok

3 évi jótállással, mélyen leszállítva 165 koronától, havi 10 és 12 K-ás részletekre. Speciál kerékpárok 85 koronáért és **kerékpáralkatrészeket** külső és belső gummitak, pedálokat, láncokat, fogaskerekeket, kosuszt, csészéket stb. vidékre is bárhová **30% árleszállítással szállítunk.**

Láng Jakab és Fia

kerékpáralkatrész- és kerékpárnagykeres. BUDAPEST, VIII., József-körút 41/b.

Fióküzleteink: VI., Andrássy-út 6. Nagy Baross-tér 3. Budán: Margit-körút 55. sz., árjegyzék 1500 képpel ingyen és bérmentve.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

WÁGNER HANGSZER-KIRÁLY

országszerte elismert elsőrendű hangszer- és beszélőgépek áruháza
BUDAPEST, VIII. ker., József-körút 15. szám
 Számos kitüntetés. Elismerőlevelek. Javítószakműhelyek.

Legújabb műkedvelő hangszerei:

 <p>Varázsfuvola</p> <p>Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Varázsfuvola 20 acélhanggal és kellemes bőgőkiséréssel van ellátva. Ára tokkal, iskolával csak 4 korona.</p>	 <p>Wagner hangversenybeszélőgép</p> <p>E pompás kiállítású, hatalmas hangú, óriási hangversenybeszélőgép, 200 db. angol koncert-tával csak 25 K.</p>	 <p>Cimbalom</p> <p>Remek, kellemes zongorahangú, igen finom kivitelben, pedálemelővel 160 K-tól 600 K-ig. Alig használt hangversenycimbalomok állandóan raktáron.</p>	 <p>Tündérharangok</p> <p>A „Tündérharangok” kovácsolt vasállványon 15 összehangolt fémcsonggövel van ellátva. Rendkívül kellemes hangú. Bárki azonnal játszhat rajta. Ára tokkal, verőkkel, iskolával csak 8 kor.</p>	 <p>Kétsoros hangverseny harmonika</p> <p>Magas finom szekrényű, 19 fedett billentyűvel, 6 bőgővel, acélhangokkal, erős fuvóval, gyöngyházgombokkal csak 20 K, fin. 25 K.</p>
---	--	---	--	--

Kérje a saját érdekében ingyen és bérmentve a 14. számú hangszerárjegyzéket Óvás! Figyeljen a Wágner névre és a 15-ös házszámra, hogy máshoz ne tévedjen

CSÍZFÜRDŐ

MEGNYILT

Ismertetőt díjtalanul küld a fürdőigazgatóság

CSÍZFÜRDŐ.

Ha nincs ló...

— Kapitány úr, jelentem alássan, fogtunk ötven kozákot, de ló nélkül.

— Jobb lett volna lóval, de ha nincs ló, a muszka is jó.

Gyermekkorom óta gyógyítottam magamat mindenféle 45 éves koromig eredménytelenül, míg a **Morleyphoneval** most kitűnően halok. Wan Mons Rene francia nyelvűtanár, Tomesvárt. A Morleyphone apró, láthatatlan fültelefon, éjjel-nappal használható, halk hangok, nevetések tisztán hallhatók! Több ezer használatban. Súly 1/2 gramm. Számtalan hálalevél. Nehezen hallóknak és fülzúgásban szenvedőknek prospektust 50 fillér bélyeg ellenében küld

RADVÁNYI ISTVÁN,
 Budapest,
 IV., Kigyló-tér 5. szám.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Bräusweller János
 Szegeden. Es az ősi királyi lakásán
 az óraipar méter- és művészi feladatait
 a szentivői ingavészénél
 stb. stb.

**ÓRAK. ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
 RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Szakorvos

DR. KAJDACSY

bőrgyógyász, v. kórházi orvos

BUDAPEST, VIII., József-körút 2/G. sz.

Gyógyít biztos sikerrel, tapasztalatai alapján: mindenféle bőrbajokat, idegbetegséget, valamint női bajokat, Beoltások: „Ehrlich 606” módosított legújabb szerével. Vervizsgálat Wasser-mann tanár módszerével. Nőknek külön bejárat, levél útján is gyógyulást találnak azok, akik személyesen meg nem jelenhetnek, vagy a fővárostól távol laknak. Gyógyszerekről gondoskodik. Szakszerű könyvét bárkinek ingyen küldi, költség (30 filléres bélyeg) ellenében. Rendel: d. e. 10—4-ig és este 7—8-ig.

Az

felhízás

Kitűnően bevált ellenszere az aranyérnek és oklevelekkel kitüntetett „Dakodin”. Nincs túlerős test, nincs kiálló csípő többé, hanem csak karcsú, elegáns alak és kecses termet. Nem orvosság ez, nem titkos szer, csupán a túlerős, de egészséges egyének biztos eszköze a normális testalkat elnyerésére. Diétát nem kell tartani s nem szükséges a megszokott életrend megváltoztatása. A hatás mégis meglepő. Figyelemre méltó, amely egy egész hónapra elégséges, 7 kor 50 fill. az ára, két csomag 14 kor. Kapható a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett. Gyártó: **Hivaryon & Co., New York.** Egyedüli ástőküldési hely: **Gross Antal** kivitelű háza, Budapest, VIII., József-körút 23—25. szám.